

Fejős Miklós

Középkezdés

A PTE MK festőművész diplomázói

Nádor Galéria, Pécs, 2022. VI. 24. – VII. 1.

Kiállításenteriór
ZOMBORI Dóra (bal
oldal) és KOVÁCS Petra
(jobb oldalon)
műveivel, 2022
Fotó: Horváth S. Gábor
A művész jóvoltából
↓

Pécsen, ahol 2010 óta paradox módon a belváros tölti be a kulturális decentrum szerepét, még a nyári uborkaszezon derekán is csak egyetlen hét jutott a Nádor Galériában három egyetemi tanszék közös kiállítására. Június utolsó hetében a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karán végzett kilenc festőművész mutatta be munkáit a szobrászművész és tárgyalkotó szakos hallgatókkal együtt.

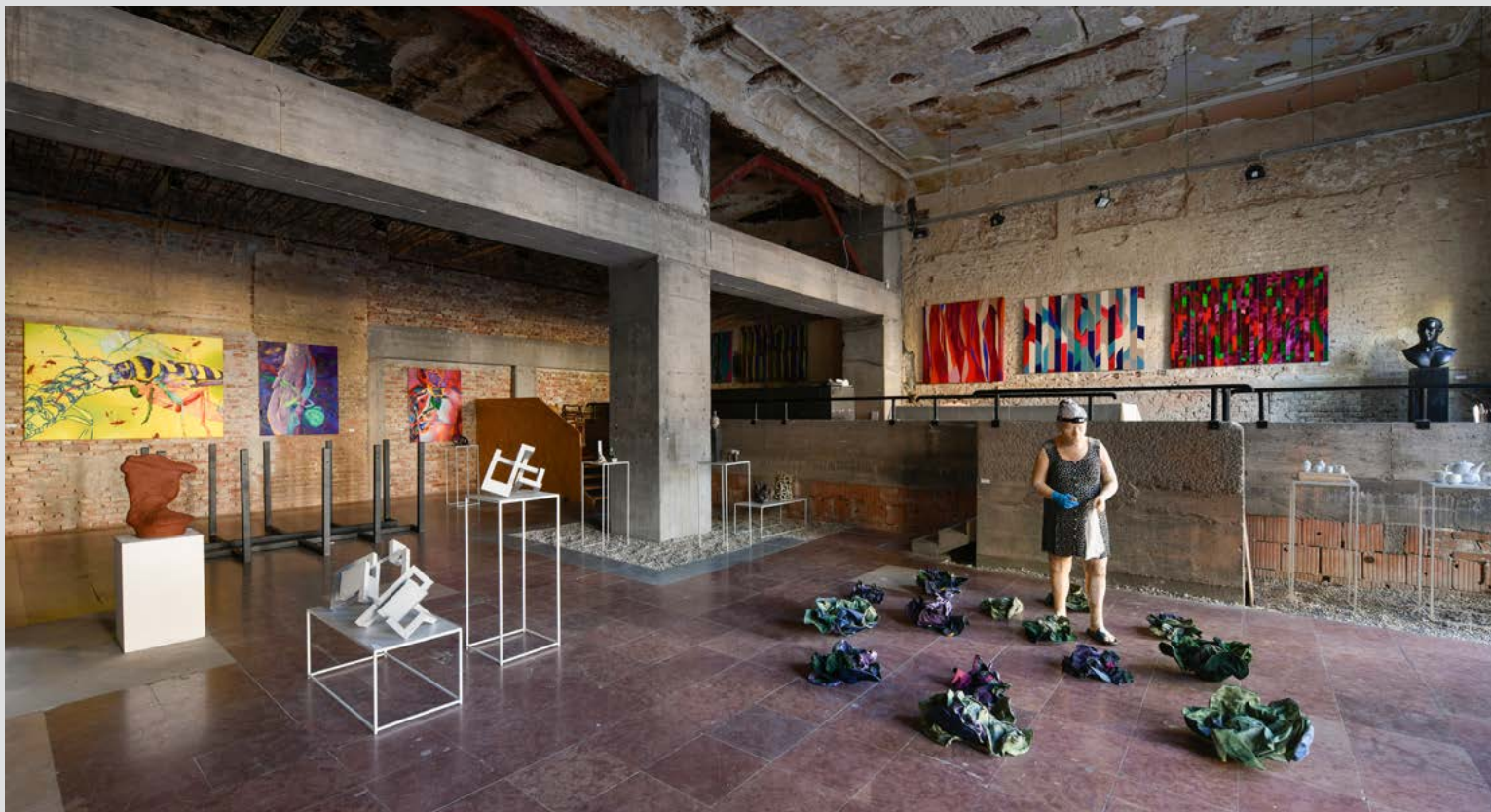
Amikor ez a cikk megjelenik, már tudni fogják – vagy legalábbis sejteni –, hogy a munkaerőpiacon pontosan mit is ér a végzettségük. Volt idő, amikor az érvényesülésben az számított, hogy ki hol szerezte a diplomáját. Ahogy a sokáig kiváltságos képzőhelyek mítosza a konkurens intézmények erősödésével párhuzamosan fakulni kezdett, az oklevél pecsétjénél fontosabbá vált, hogy van-e belőle kettő, esetleg három. Ma már egyik sem számít, mivel a piac nem igazolásokban, hanem eladható ötletekben, használható nyelvismeretben, munkavállalói teherbírásban méri a kvalitást, melyeknek tudvalevőleg korántsem kizárólagos feltétele és záloga a felsőfokú végzettség.

Összetett a probléma. Talán méltatlan is volna éppen a pályakezdő művészek számon kérni ezt egy olyan kiszolgáltatott, de mégiscsak ünnepi alkalommal, amikor életükben először – és talán utoljára – érezhetik magukat megbecsülve a más területeken végzett kortársaikkal azonos fokon. Nem tehetnek róla, hogy szakértelmük forintban és az elvontabb „tekintélyárfolyamon” számolva jó eséllyel kevesebbet fog érni másokénál, pedig ők is saját tehetségük okán kerültek a pályára. Különleges képességük a problémák detektálásában áll, illetve az olyan kreatív interpretációs formák megalkotásában, amelyek a mindenkit érintő, morális kérdéseket a maguk differenciálatlan összetettségében ragadják meg és tárják a közönség elé. Feladatuk tehát nem véleményalkotás, hanem véleményalkotásra, állásfoglalásra készítő tartalmak előállítása. A diplomakiállítás műfaja éppen azáltal válik izgalmassá – legyen bárhol is a világon –, hogy az érdeklődők számára feltárja a legújabb művészgeneráció által felvetett kérdéseket, dilemmákat, programalkotó formai kísérleteket, vagyis az önreflexió lehetőségeit hordozó iránymutatásokat. A megkövetelt progresszivitás mellett csupán másodlagos, hogy az adott tézisekben közérdekű vagy privát motívumok dominálnak.

Aki ehhez hasonló várakozásokkal nézte végig a tárlatot, sajnos csalódnia kellett. Egy-két bensőségesebb közlemény mellett ugyanis az összképet döntően formalista, a mélységeket kerülő, élénk színvilágú, látványos, egyszerűen dekoratív művek határozták meg. Nem kétséges, hogy mindegyiket viszontagságos útkeresés, szorgalmas kísérletező munka előzte meg, a végeredmény könnyed magabiztossága azonban mégis arra bátoríthatta a nézőt,

GLÓCZ Vendel: *Alpok és a töredezett föld*, 2022, ceruza, szén, akvarell, filc, olaj, kasírozott vásznon, 45x45 cm, 2 db
Fotó: Horváth S. Gábor
A művész jóvoltából
←

hogy a képekben elsősorban érzéki felüdülést keresen. Amit meg is kaphatott kivétel nélkül magas, a műtárgypiaci elvárásokkal kompatibilis színvonalon.

Nagy Márta fragmentált gesztusképeit már rangos pályázati eredmények is igazolják. Vásznainak – lendületes ecsetnyomok vertikális felszabdalása révén létrehozott – struktúráiban könnyen átlátható és könnyen emészthető szándékok valósulnak meg. Hatásos belépő, ami termékeny kiindulópontja lehet egy hosszú távú absztrakt – formalista festészet kibontásához. Bakonyi Zita és Románovits Gabriella képi világát természeti formák inspirálták. Románovits valamivel talányosabb; nála inkább csak sejteni lehet, hogy sűrűsödő, ritkuló struktúrái növényi vagy állati eredetűek. A hol kagylótelepre, hol gombatenyészetre emlékeztető, organikus rendszerek érezhetően elevenek, ám lassú terjedésük, áramlásuk egyáltalán nem tűnik fenyegetően dinamikusnak. Képletesen épp e folyamatok kiszámíthatósága teszi lehetővé, hogy a tanulmányozás eszköze a részletek gazdagságát hűen visszaadó, vászon alpra felvitt akvarell lehessen.

Bakonyi Zita a rovarvilágból kölcsönzött és átírt formákat, mintázatokat ütköztetett csupasz emberi testrészekkel. A fizikai érintkezés képzete óhatatlanul viszolygást kelt, pedig a megidézett fajok többnyire nem jelentenek ránk valódi veszélyt, még akkor sem, ha feltűnő színük távolságtartásra figyelmeztet. A pókok, bodobácsok átszínezésével az alkotó még rá is tesz egy lapáttal erre az elemi hatásra, a képi térben pedig teljesen összekuszálja a viszonyokat a grafikai és plasztikai minőségek, a valódi és absztrakt kompozíciós elemek között. Sorozatában Vörös Iván is érintette a látvány absztrahálásának különböző fázisait. Őt a tájbrázolás, pontosabban a táj empirikus észlelése vagy elképzelése során kialakuló szubjektív „tájélmények” foglalkoztatják. A festőiség számos minőségét képes egyformán jól és meggyőzően felmutatni, függetlenül attól, hogy épp olajfestéket vagy akrilt használ.

A léptékében és vállalásaiban talán a legkisebb feltűnést keltő munka, mely egyben a tárlat legintimebb darabja is, Glócz Vendel képpárja volt. A két táblakép 24 monokróm és 24 színes tanulmányt foglal rácsos szer-

kezetbe az osztrák Alpokban található egyik hegycsúcs profiljáról. A rajta látható kereszt alapján azonosítható helyszín valóságos, amit a járvány alatti elszigeteltség és bezártság mint keletkezési körülmény tesz melankolikus önarcképként is értelmezhető személyes kordokumentummá.

Zombori Dóra a busójárás, illetve az alföldi pásztorkultúra, tágabb értelemben az archaikus nomád életformák szimbolikus kellékeiből konstruált fagyos hangulatú magánmitológiát. A rikító, neonfényű pigmentekbe öltöztetett alakokra subaként nehezedik a vaksötét égbolt. Zombori perspektívájából messzinek tűnik a hajnal... Nem kevésbé nyomasztó Kovács Petra zománccfestékekkel készített portrészorozata, melyet az aszódi javítóintézet fényképarchívuma ihletett. Az elnagyolt vonások mögött felsejlő életrésztörödékek az elhagyatott szállodából lett galéria falán kísérteties tablóképpé álltak össze. Kovács mély intellektusa nagyívű pályát ígér.

Címükben az év egyes hónapjait megidéző jelenetekkel saját életterébe engedtek betekintést Juhász Villő nagy méretű enteriőrképei. A festéket feltűnően bátran és lendületesen traktálja, a megoldatlan részletek mégis inkább bizonytalanságot sugallnak. A jelenetek tartalmi fókuszatlansága szándékos, önmagát mindig céltalan, tét nélküli pillanatokban rögzíti. A passzivitás itt nem a feltöltődést szolgáló hasznos mozzanat, hanem sokkal inkább egyfajta tehetetlenségből fakadó életérzés.

Szabóóvá Márta akrillal és szénrel megdolgozott, egyes technikájú vásznain talán az emlékekben élés, a fizikai és szellemi jelenlét köztes állapotainak megjelenítésére tesz kísérletet. A pontos szándék nehezen körülírható, mindenképpen személyes indítékot feltételez, amit nem illik kritikai eszközökkel analizálni. Technikailag izgalmas, ahogy a váltakozó minőségű vonalrajzot háttérfényként világítják keresztül a finom színátmenetek. Test- és arc részletek, a megidézett belső terekbe, illetve magába a képmezőbe nyúló óriási kézfejek együttese bábjátékok színterére emlékeztet. A végeredmény egyszerre zavaros és költői.

Minden friss diplomás képzőművésznek termékeny felismerésekben gazdag pályát és kitartást kívánok!

↑
 Kiállításenteriór,
 Diplomakiállítás 2022,
 Nádor Galéria, Pécs
 Fotó: Horváth S. Gábor
 A művész jóvoltából